

ontbreken van spontane klachten spoedig vermoeid is of niet in staat, te voet enige afstand van betekenis af te leggen. Voor alle gevallen van gestoorde functie is het voorschrijven van een eenvoudig corrigerend hulpmiddel aan te raden in de vorm van enigerlei wigvormige ophoging, hetzij onder de hak, hetzij aan de binnenzijde van de schoen. Het resultaat is vaak opmerkelijk. Starre metalen steunzolen zijn voor platvoeten van kinderen slechts hoogst zelden nodig. Het is op zijn minst twijfelachtig of men bij het ontbreken van elke vorm van functiestoornis bij platvoeten van kinderen enigerlei therapie moet instellen, aangezien het nooit bewezen is, dat men de platvoet werkelijk kan doen genezen. Ook over het nut van gymnastiek oefeningen zijn de meningen verdeeld. Men krijgt het kind noch de ouders ertoe, hieraan dagelijks voldoende aandacht te besteden. Het dagelijks beoefenen van spel of sport, bij voorkeur blootsvoets in de buitenlucht op een daartoe geschikt terrein (zand of gras), zou ongetwijfeld van nut zijn voor de ontwikkeling van de kindervoet, maar dat men hiermede een eenmaal bestaande platvoet zou genezen, is niet bewezen. Slechts in zeer enkele gevallen bij sterk gestoorde functie, voornamelijk bij paralytische platvoeten, zou men bij een groeiende voet tot een operatieve ingreep mogen besluiten. Tegen het uitvoeren van corrigerende operaties aan de „gewone” kinderplatvoet kan niet genoeg worden gewaarschuwd.

INGEZONDEN

[NATUURLIJKE DOODSOORZAAK

Het antwoord op vraag 23 over „natuurlijke doodsoorzaak” geeft mij aanleiding tot de volgende opmerking.

Het komt mij voor, dat de *Manual of the international statistical classification of diseases, injuries and causes of death*, waarop de „nomenclatuur” van 1 januari 1950 is gebaseerd, een logische verdeling maakt tussen natuurlijke doodsoorzaak en andere doodsoorzaken. Het zou evenwel mogelijk kunnen zijn, dat deze indeling niet precies strookt met de bedoeling die de wetgever had toen hij de nieuwe wet op de lijkbezorging gaf.

Ik kan mij nl. voorstellen, dat de officier van justitie er zich over zal verbazen, dat een geval van encephalitis post-vaccinalis (E 940.0-E 946.0) hem wel ter kennis wordt gebracht en een geval van abortus provocatus criminalis (650.0-652.0) niet. In verband daarmee vraag ik mij af of vraag 23 niet nog eens nader onder de loep moet worden genomen.

Literatuur: Vraag 23 (1957) *Ned. T. Geneesk.* 101, 721.

IJmuiden, 26 april 1957

H. VOORZANGER

Het is gebleken, dat het antwoord op Vraag 23 bij verschillende lezers misverstand heeft doen rijzen. Ook de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst was van oordeel dat een nadere uiteenzetting nodig was. Naar onze mening is deze te vinden in het hieronder volgende ingezonden stuk van de Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid.

REDACTIE

Het antwoord op vraag 23 noopt mij U te verzoeken in een aanvulling te trachten een gerezen misverstand recht te zetten:

Met nadruk dient erop te worden gewezen, dat zowel de vraag als het antwoord uitsluitend betrekking hebben op de invulling van de doodsoorzaak op „Doodsoorzaakverklaring B” (zie de artikelen 5 en 6 van de wet van 1 juni 1865 Stbl. 60; gewijzigd bij het inwerking treden van art. 65 der Gezondheidswet 1956).

Hoe juist het gegeven antwoord ook is ten aanzien van de indeling in de statistiek van de doodsoorzaken volgens de *Internationale Classificatie van Ziekten, Ongevallen en Doodsoorzaken* (Regulation No. 1 van de Wereld-Gezondheidsorganisatie), toch is reeds gebleken, dat het antwoord ook wordt toegepast bij de verklaringen van overlijden, bedoeld in de artikelen 29j, 29k en 29l van de Wet op de lijkbezorging, d.w.z. ten behoeve van het verkrijgen van het schriftelijk verlov van de ambtenaar van de burgerlijke stand tot begraafing of verbranding.

Alleen indien de arts erven overtuigd is, dat de dood ten gevolge van een natuurlijke oorzaak is ingetreden, is hij bevoegd tot het afgeven van de verklaring van overlijden hierboven bedoeld.

De Wet geeft geen definitie van het begrip „natuurlijke oorzaak”, zodat deze begripsbepaling is overgelaten aan het geneeskundig oordeel, dat gebaseerd is op het beloop van de ziektekundige processen, die tenslotte tot de dood hebben geleid. Per exclusionem geldt derhalve, dat een doodsoorzaak die haar begin heeft gevonden in een voldoende ernstig letsel door een van buiten af aangedaan geweld of door een niet-natuurlijke en niet op goede geneeskundige gronden geïndiceerde ingreep op het lichaam niet als een natuurlijke doodsoorzaak kan worden aangemerkt, ook al zou het sterfgeval tenslotte voor *statistische doeleinden* worden aangeduid met een der nummers 001 t/m 795 der *Internationale Classificatie* en niet met de nummers E 800 t/m 999 voor de niet-natuurlijke doodsoorzaken. In het bijzonder lijkt het mij in strijd met de Wet op de Lijkbezorging als de arts in geval van sepsis bij abortus provocatus criminalis, die hem als zodanig bekend is, desondanks in zijn verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand als zijn overtuiging zou vastleggen, dat de dood ten gevolge van een natuurlijke oorzaak is ingetreden.

De Nederlandse wetgeving beoogt niet alleen de goede rechtsbedeling, maar vooral ook de wettelijke *bescherming* zowel van het levende alsook van het overleden individu; van de arts mag derhalve worden verwacht, dat hij zich bij het neerschrijven van zijn overtuiging ernstig afvraagt, hoever zijn geneeskundig beroepsgeheim inderdaad in het geding is.

Deze vraagstukken zijn te ernstig, dan dat op lichtvaardig oordeel overgegaan wordt tot het ondertekenen van een verklaring als hier bedoeld. Bij de invulling van de doodsoorzaakverklaring voor de statistiek gaat het alleen om een zo goed mogelijke geneeskundige omschrijving van hetgeen tot de dood heeft geleid.

's-Gravenhage, 13 mei 1957

De Geneeskundig Hoofdinspecteur
van de Volksgezondheid,
C. BANNING